ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން

- **ކޭސް ނަންބަރު:** 2021/HC-A/415
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ސްޓޭޓް ޓްރޭޑިންގ އޯގަނައިޒޭޝަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް
- **އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅި ފަރާތް:** އަޙްމަދު ފަރުހާން ލ.ފޮނަދޫ، ޖަސްމީނާގެސްޓޯރުގެ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ވަޒީފާއާބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނު
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޖީދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 26 ޛުލްޤަޢިދާ 1444 / 15 ޖޫން 2023

ހައިކޯޓުގައި ގަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 22 ޖުމާދަލްއޫލާ 1443 / 26 ޑިސެމްބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 183/VTR/2020
- ނިޔާކުރި ތަން: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- މާއްދާ: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 20 ސެޕްޓެމްބަރު 2020
- ނިޔާކުރި ތާރީޚު: 15 ޖުލައި 2021

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/415 ގަޟިއްޔާ

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ސްޓޭޖް ޓެކްނިކްސް އެޑްވަރޓައިޒިން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ޤާނޫނީ ވަކީލް: އަލްއުސްތާޛް ޝިވާން ޢަޒީޒް

ޤާނޫނީ ވަކީލް: އަލް. މުޙައްމަދު ސަލީމް

އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތް

އަޙްމަދު ފަރުހާން

ޕްރިމިއަރ ސަރވިސަސް

ޤާނޫނީ ވަކީލް: އަލް. މުޙައްމަދު ޝާކިރު

މަފާހިމް- ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް- ނޯޓިސްނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން- މައްސަލަ އަނބުރާލެވިފައިވާކަން- ޙުކުމުގައި އަނބުރާލެވިފައިވާކަން- ސާބިތުވެދާނެކަން- ވަޒީފާ އިޢާދަކުރުން- ޤައުމުގެ ބަދަލުދެވިފައިނުވުން

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު ގެ ރައުޔު

ތަޢާރުފު:

1. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 183/VTR/2020 މައްސަލަ ނިންމާފައިވާގޮތް ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ކަމަށް ބުނެ، ސްޓޭޓް ޓްރޭޑިންގ އޯގަނައިޒޭޝަން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް (މީގެ ފަހުން "އެސް.ޓީ.އޯ" ނުވަތަ "**އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް**") ގެ ފަރާތުން އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

2. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުގެ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ސ. ފޭދޫ / [illegible]، އަޙްމަދު ފަރުހާދު (މީގެ ފަހުން "**ފަރުހާދު**" ނުވަތަ "**އިސްތިއުނާފުގެ ރައްދުވާ ފަރާތް**") އެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު:

3. ފަރުހާދަކީ، 04 ޖޫން 2014 އިން ފެށިގެން އެސް.ޓީ.އޯގެ ސްޓޯރސް [illegible] ގރ. 1 ގެ މަޤާމު އަދާކުރަމުން ދިޔަ ފަރާތެކެވެ.[1]

4. އޭނާ މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައިރު، އެސް.ޓީ.އޯގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ސްކީމް [illegible] ދަށުން ޖ. [illegible] ހިންގަމުންދާ އެސް.ޓީ.އޯ 134 ވަނަ ޕާޓިސިޕަންޓެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[1] [illegible]

[2] އެސް.ޓީ.އޯ [illegible] "މައްސަލަ [illegible]" ގެ [illegible]

5. ށ.ފުނަދޫ ފިހާރައިގެ ފިޒިކަލް ސްޓޮކާއި ސިސްޓަމް ސްޓޮކް ދިމާނުވުމުގެ ސަބަބުން ކުންފުނީގެ މުދަލާއި ފައިސާއަށް ޚިޔާނާތްތެރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ފިހާރައިގެ އެސިސްޓެންޓް މެނޭޖަރ އެސް.ޓީ.އޯގެ [illegible] [illegible]، 12 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި [illegible] ފޮނުވިއެވެ.[3]

6. އެ [illegible] ގުޅިގެން އެސް.ޓީ.އޯގެ [illegible] [illegible] [illegible] ށ.ފުނަދޫ ފިހާރައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] 2020 ގައި [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/102,456.75ރ. ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[4]

7. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8. އެސް.ޓީ.އޯގެ އެޗް.އާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އެ [illegible]

> "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" ގައި [illegible] [illegible] [illegible]؛
>
> "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[3] އެސް.ޓީ.އޯގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible]

[4] އެސް.ޓީ.އޯގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible]

ބަލަންޖެހޭނީ ކުންފުންޏާއި ކުންފުނީގެ މުދަލަށް ގެއްލުން ލިބުނުކަން އެކަށީގެންވާ ހެކިތަކުން ސާބިތުވާނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެ" މިފަދައިންނެވެ.[5]

9. އެޗް.އާރް އެންޑް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ޑިޕާޓްމަންޓުން 19 އޮގަސްޓް 2020 ގައި ފަރާތުގެ ބަޔާން ނަގައި، 04 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ގައި އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއެވެ.[6] އަދި، އޭނާއާމެދު ފަރާތުގެ ޒިންމާގެ ދަށުގައިވާ "ވޯރިން" ބަލަހައްޓަމުންދިޔަ އަދަދާއި "ސްޓޮކް ރިޕޯޓް" ބެލުމުން ކުންފުންޏަށް 51,228.37ރ. (ފަންސާސް އެއްހާސް ދުއިސައްތަ އަށާވީސް ރުފިޔާ ތިރީސް ހަތް ލާރި) ކުންފުންޏަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް އަންގާފައިވެއެވެ.[7]

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޤަޟިއްޔާ

10. ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމުގައި މަޢުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުނުކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ފަރާތުގެ ފަރާތުން 20 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 183/VTR/2020 މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ.

11. އެމަސައްކަތުގައި އޭނާ އުޅުއްވިއިރު، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމުގައި މަޢުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުނުކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށާއި، އެސް.ޓީ.އޯ ފައިސާ ދައްކަވަން ފަރާތުން އެއްވެސް އެންގުމެއް، އެފަރާތުން ނުހިންގާކަން ބާކީވާ ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އޭނާ އެކުންފުނީގައި އަދާކުރި ވަޒީފާ އަލުން އިއާދަކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށާއި، އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާއިން އިއާދަކުރާ ދުވަހާ ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާ އޭގެ އިތުރަށް 03 (ތިނެއް) މަހުގެ ބަދަލުގައި ފަރާތަށް ދައްކަވަން އެސް.ޓީ.އޯގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށް ދިނުމަށެވެ.

---

[5] [illegible]

[6] އެސް.ޓީ.އޯގެ ނަންބަރު HRD/700/2020 (04 ސެޕްޓެންބަރު 2020)

[7] [illegible]

12. ޖަލްސާގައި އެސް.ޓީ.އޯ އިން ބުނެފައިވަނީ، ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ށ.ފުނަދޫގައި ހިންގާ އެސް.ޓީ.އޯ ހާރުގައި ހިސާބު މުދާ ނިގުން ނުކުތް ސިސްޓަމުން ސްޓޮކް ނިކުން ހަދާފައިވާ މައްސަލައެއް ފާހަގަވެގެން ކުރެވުނު ތަހުޤީޤުގައި އެކަން ކޮށްފައިވަނީ، ފަރާތުން ޔަގީންވުމުގައި ވާ ތުގިން ބަލާނެގޮތަކަށް އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކެއް ބަލާފައިވާކަމަށް އެކަމަށް ތިރީސް ދުވަހުގެ ޝަކުވާ ވަޒީފާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަމަށް އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަމަށެވެ. އަދި ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ޢިޖުރާއީ އަދި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާކަމަށް ކަމަށެވެ.

13. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 183/VTR/2020 މައްސަލާގައި ނިންމުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، އެޕެލަންޓު ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި ޢިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރެވިފައިނުވާކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެސް.ޓީ.އޯއަށް ވަޒީފާ ހަވާލާގެ ގޮތުގައި އެޕެލަންޓު ފަރާތުގެ އިހުމާލު ހިފުން ކަމަށް ބުނެފައިވާކަމަށެވެ. އަދި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[8] ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިސްނާ ޙާލަތެއް ބަލާނެ ފުރުޞަތު ހިފެހެއްޓުމުގެ އިޖުރާއަތު އެސް.ޓީ.އޯ އަށް ދިނުމަށް ކަމަށެވެ.[9]

14. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހިމާޔަތް ޤާނޫނީ ބަޔާނެއް، އެޕެލަންޓު ފަރާތުން އަޑުއަހާފައިނުވާ މަޖުބޫރު އުޞޫލު ޢިޖުރާއަތުތަކާއި، އެޕެލަންޓު ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ބާރުތަކުން ފުރިހަމަ، އުޞޫލު ވަޒީފާއާ އަނބުރާ ދެވިދާނެ ކަމަށް ބާރުތަކާ ހަމަޔަށް ވަޒީފާގައި ދެމިހުރުމަށް ބަލާފައިވާނެ މުސާރައާއި އިނާޔަތް އެޕެލަންޓު ފަރާތަށް ދިނުމަށް އެސް.ޓީ.އޯގެ މައްޗަށް އަމުރު ކުރުމެވެ.[10]

---

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[9] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 183/VTR/2020 ނިންމުމުގެ 12 ވަނަ ނަންބަރު

[10] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 183/VTR/2020 ނިންމުމުގެ 15 ވަނަ ނަންބަރު

އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް:

15. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 183/VTR/2020 މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި އެސް.ޓީ.އޯގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަނިވި ނުކުތާތަކެވެ.

15.1. ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން އެކަށީގެންވާ މަޢުޤޫލު ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާފައިވަނީ ހަމައެކަނި ނުވަތަ ވިސްނަންޖެހޭ މަދަނީ މައްސަލައަކަށް ސާބިތުކުރުމުގައި ނުވަތަ އިޖުރާއީ ޣަލަތެއް އޮތުމުގައި ބަލާ ވިސްނަންޖެހޭކަންކަމުން ރަނގަޅަށް ވަޒަންނުކޮށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ގަވާއިދުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

15.1.1. ތަފްސީލުގައި އެސް.ޓީ.އޯގެ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ފަރާތުން އެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި ފަރުވާކުޑަކުރިކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު[11] މިކަމުގައި ފަރާތުން ހިނގާފައިވަނީ، ފުޅާކަން ބޮޑު "ބްރޭކޭޖް" ޤައިދު ސްޓޮކް އަދަދުކޮށްފައިކަމެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން އެސް.ޓީ.އޯއަށް މާލީ ގޮތުން ގެއްލުންތަކެއް ލިބިފައިވާ ކަމަށެވެ. އެސް.ޓީ.އޯއިން ފާހަގަކުރާ ދެވަނަ އެއްކަމަކީ ވަޒީފާގެ އިތުބާރު ގެއްލިފައިވާތީ، މުވައްޒަފުގެ އަމަލަކީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލަންޖެހޭނެ ކަމަށް ވަޒީފާ ފަރާތުގެ މަސްލަޙަތާއި ބައްޓަމަށް ގެއްލުންވާނެ ކަމަށެވެ.

---

[11] މިނިވަންކަމުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހަވާލާދީފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible] މައްސަލަ ނަންބަރު ގެ 12 ވަނަ ނަންބަރުގައި އެވެ.

15.1.2. ރައްދުގައި ޖަވާބުދާރީގެ ޖަވާބުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަށް ބަލާއިރު، ސޯސް ރީޒަން ހުރުމުގައި މުޅިކާއި އެމްޕްލޮއިމަންޓް ހިންގުމުގައި ޖަވާބުދާރީގެ ބައިވެރިވުން އޮތްކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ، ސޯސް ރީޒަން ހަދާފައިވާ ކަމަށް ބުނާ އަދި އެކި ޖަވާބުދާރީގެ ސަޕްލިމެންޓަރީ ބޯޑުން އަދި ވެސް ކަމުގެ މައްސަލަ އެކަށީ ކަމަށެވެ. އަދި މިއަދު ބޭނުންކުރެވޭ ސޯސް ރީޒަން އެކަން މުޅިއެއްގޮތް ކުރުވައިފައިކަން ހުރި ފާހަގައިން އެކަމާ ކަމަށެވެ.

15.2. **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ،** އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، އިޖުރާއީ އިންޞާފުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގައި ނުޖެހޭކަން ނިންމާފައިވަނީ، އާއްމު ޤާނޫނުގައި އިޖުރާއީ އިންޞާފުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭނޭކަމަށް ބުނެ މަތީ ކޯޓުތަކުގެ ސާބިތުކަން ނިންމާފައިވާ އެކަށީގެންވާ ބަޔާންކުރެވޭ ނުވި ހަމަހަމަކަމާ އެއްގޮތައި ވިދާޅުވެފައި، ހަމަ ވަކިން ކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ބަޔާންކުރާ ނުވިކަމަށް ބުނެ ހަމަހަމަ ނުކުތައެވެ.

15.2.1. މިނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އެސް.ޓީ.އޯގެ ޖަވާބުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ޓްރައިބިއުނަލްގެ މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 13 ވަނަ ނުކުތާގައި[12] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުން މައްސަލަ އިދާރީ ގޮތުން ހައްލުކުރެވިފައިވާ ކަމަށެވެ. އެގޮތުން މިމައްސަލާގައި އިޖުރާއީ ގޮތުން އަދުލުއިންސާފުވެރިކަން ގޮތުން ބަލާއިރު، ބެހޭގޮތުން ކުރެވޭ ޖަވާބު ހުކުމުގެ ނިންމުމުގެ ބާރު ދިނުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށެވެ. އެކުލަވާލެވިފައި ޖަވާބު ދީފައިވާނަމަށެވެ. އެފަރާތަކުން ވަޒީފާގައި ބަލައިގަންނަ ބައިވެރިކަން ނެތް ސަބަބު ޖަވާބުދާރީ ޢަމަލު އެކަށީގެންވާ އެކަމުގައި ހުށަހަޅާފައި ޚިޔާލު ދީފައި ހަވާލާ ބެލެވޭ ނިންމަ

---

[12] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 13 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެކަމުގެ ޖަވާބުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ޖަވާބުދާރީ ބައްދަލުކުރައްވައިގެން ސަބަބު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަމަށާއި އެކަމާބެހޭ ގޮތުން ކަނޑައަޅާ ފިޔަވަޅުތަކާއި ޢިލްމީ ބަޔާންތައް ދީފައިވާކަމަށާއި އެކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނިންމާފައިވާ ކަމަށާއި އެކަމުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އިޖުރާއީ އިންޞާފުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިކަން ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށެވެ.

ފަރުހާން ކުންފުނީގެ ވަޒީފާގައި ބެހެއްޓުމަކީ، އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުން ކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫންކަމަށް ފެނިގެން އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނިންމާފައިވާކަން އަންގާފައިވާކަމަށެވެ. މައްސަލައިގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުކުރެވިފައިވާކަން ކަނޑައެޅުމުގައި، މައްސަލައިގެ ބެލުމާއި މިމައްސަލައިގައި އިދާރީ ގޮތުން ކޮށްފައިވާ ތަޙުޤީޤެއް އަދި ހުށަހަޅާފައިވާ ސިޔާސީ ހެކިތަކުން އެކަށީގެންވާ ބުރުހާން ދީފައި ނުވާކަމަށެވެ.

15.2.2. ރައްދުގައި ފަރުހާންގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ފަރުހާން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ ކުރެވުނު ތުހުމަތު ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައި ދިން ސިޓީގައި ކަމަށާއި، އެސްޓީ [illegible] ކުރިން ފަރުހާންގެ މައްޗަށް ކުރެވުނު ތުހުމަތުތަކާ ގުޅޭ ތަޙުޤީޤެއް ހިނގައިފައި ނުވުމުގެ އިތުރުން [illegible] [illegible] ގުޅޭގޮތުން ފަރުހާންއަށް [illegible] [illegible] މައްޗަށް ތުހުމަތެއް އުފުލާފައި އަންގާފައިވާކަމަށެވެ.

15.3. **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ،** މަދަނީ މުރާފަޢާތުގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް، ދަށު މުރާފަޢާތުގެ ކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކުން ނިންމުންތަކުގެ އެއަށް ޢަމަލު ކުރަންޖެހޭ ނިންމުންތަކެއް ކަމުން ވާއިރު، ފަރުހާން އަދާކުރަމުން ދިޔަ ވަޒީފާއަށް އަލުން އިޢާދަ ކުރުވުމަށް ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައެޅުމާއި ވަކި މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި މަދަނީ މުރާފަޢާތު ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކާ ދިމާލުން ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު (2015/R-20) ގެ 39ވަނަ މާއްދާ ދިމާލަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

15.3.1. މިނުކުތާގައި އެސް.ޓީ.އޯ އިން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ފަރުހާނަށް ވަޒީފާ [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ 2016/HC-A/555 [illegible] ހަވާލާދީ ކަމަށާއި ނަމަވެސް [illegible] ނިންމުމުގައި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤާއި ވަކައިގެންވާ ކަންކަމާއި ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ 39 ވަނަ މާއްދާއަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވާކަމަށެވެ. އަދި ވަޒީފާ އިޢާދަކުރުމުގައި އެންމެ

މަސްލަހަތު ހުރި ގޮތުގެ ބަލައިފައިނުވާކަމެވެ. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު ހުރި ވަޒީފާއިން ތަޢައްޔަނުކުރުމަށް އަމުރުތައް ނުކުތުމުގެ ކުރިން އެ އަމުރުތައް ނުކުރުމަށް ހުރަސް އަޅާ ބާރުތައް އެއްގޮތް ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ތަޢައްޔަނުކުރުމަކީ، އަދި ގޮތުން ކުރުވުން އެއް ކަމުގެ ބަލާފައިވާ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]**[13] ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަށެވެ. ހަމައެހެންމެ ބާވަތްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރެވި، ވިޔަފާރީގެ ސިއްރު ރަނގަޅު ހިފެހެއްޓުމާއި، ފައިސާއާއި ދޭތެރޭ ބެލެހެއްޓުން ފަދަ ސިފާ ކުރެވޭނެ މުދަލާއި ގުޅުންހުރި މަސައްކަތްތަކާއި، މިކަންކަންކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި އެ ސްޓޮކްތަކާއި ވާހަކަ، އެއް ސްޓޮކްތަކާއި އެންމެ ގާތުން އަދާކުރާ ނުކުތުމަކީ، ގުދަނުގެ އެހެން އެއް ކަމެއްގެ ބަރަހަނާކަން އެނގެ، ވަޒީފާގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަ ގުދަނުގެ "ގުދަނުގެ" އަދި ސްޓޮކް އަދަދު ހިސާބުކުރުމުގައި، އެކަމުގެ ސަލާމަތް ކަންފުރިހަމަ ވިޔަ ގޮތުގެ ގަވާއިދު ވާހަކަ ނަގަފައިވާ، ވަޒީފާއިން ޖަވާބުދާރީވުމާއި މުއްސަނދި ހިންގުމުގައި ވަކިކުރި ވަޒީފާއިން އަނބުރާ ތަޢައްޔަނުކުރުން ހިފެހެއްޓުން ހަރަކާތްތަކާއި، އެސް.ޖީ.އެމްގެ މަސްލަހަތު ދިރާސާކުރުމުގައި ނުވާކަމެވެ. އަދި ވަކިކުރި އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ، ކުރުވުމުގެ އިސްލާހު ހިފޭ އިންތިޒާމްތައް ވައްސާފު ގުދަނުގެ މަޤާމުކުރިއެރުމުގެ، އިސްލާހު ގުޅުންހުރިގޮތަށް އަނބުރާ ވަޒީފާއަށް ތަޢައްޔަނުކުރުން ނިންމި ނިންމުމެއް، އަނބުރާ ނިންމުމަށް ކޮންމެކަމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރައްވާ ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ.

15.3.2. މި ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ވަކިކުރުމުގެ ފަރާތުން ޤަރާރު ގޮތުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ، ވަކިކުރުން އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާ އިއާދަ ކުރިއަށްދާގޮތަށް ވަޒީފާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ، މިންވަރާއި މަސައްކަތުގެ މަތިވެރި ހިންގުމުގެ ޤާނޫނީ ނިންމުމަށް ނިންމުމުގެ ހިތުން

---

[13] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ 39 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ވަޒީފާ އަލުން އިއާދަކުރުން އެމާއްދާއާ ޚިލާފުވި ގޮތުގެ ޤާނޫނީ ބުރަހަނެއް ދެއްކިފައިނުވާކަމަށެވެ.

.15.4 **ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ،** އިސްތިއުނާފު [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރި [illegible]

.15.4.1 [illegible] 15.2 [illegible]

ދުސްތޫރާއި އިންސާފު އުފުލާ ހަމައެއް ނަގައި ނުދޭނެ ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ނަމަވެސް އެކަށީގެންވާ ސާބިތުކޮށް ދީފައިނުވާކަމަށް.

15.4.1.1 ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ދައުލަތުން ދަޢުވާއިން ދަޢުވާކުރި ތުހުމަތުން ހިނގުން ދަޢުވާ އިއްތިހާމުކުރާ ހަމައެކަށް ދުސްތޫރާއި އިންސާފު ދެއްކުމަށް އަންގާފައިވަނީ، ދައުލަތުން ދަޢުވާއިން ދަޢުވާކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނާ ޚިލާފަށްކަމަށް ސާބިތުވުމުން ދަޢުވާ އެކަން އިޚްތިޔާރުކުރި ޝަރީޢަތުގައި ދަޢުވާއިން ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރި ދޫކޮށްފައިވަނީ، ދަޢުވާގައި ހުރި ދޫކޮށްފައިވާކަމުގެ ގޮތުގައި ޝަރުތުން އިސްތިއުނާފުކުރާކަމަށެވެ. އަދި ދަޢުވާއިން ދަޢުވާކުރި ހުރި ތުހުމަތުގައި އެކަން ދަޢުވާއާ އަދުލުއިންސާފު ދުސްތޫރީ ޙައްޤު ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތު ފަރާތަކުން ސާބިތުކުރުމަކީ ލާޒިމުކުރާ ކަމަށެވެ.

15.5 **ފަސްވަނަ ނުކުތާއަށް؛** ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ބަޔާން އެއްބަސްނުވާކަމަށް، ކުރިން ދީފައިވާ ބަޔާނާ ޚިލާފަށް ދިފާޢީ ބަޔާނުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ނަމަވެސް އިތުރުގެ ހެކިން ދީފައިވާކަން ދެކޮޅަށް ޝަރީޢަތަށް ހިނގާފައިވަނީ، ސާބިތުކުރާނެ ހެކިތަކުގެ އަދިއުޅުމަކީ ގެއްލިގެން ހަމަޔަކުން ގޮތެއް ހަމަޖެހުނީ އިތުރު ހެކި ނުވާތީ.

15.5.1 ދިފާޢުގައި އެސް.ޖީ.އިން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެއްކެއްކަމަށް މުޢައްޒަފަކު ވެރިޔާ، މިމައްސަލައިގެ ބަޔާން ޝާހިދު ނިސްބަތްވާ، ދ.ފ.ނ.ދ ފާހަގަކުރެވޭ އެސްޓޭޓްމަންޓް ދެކޮޅަށް ހަމަހަމަގައި ހުރި ފާހަގަކޮށްފައިވާތީ، އެކަމުގެ ބަޔާނާ އެއްބަސް ގޮތުގައި އަލަށްކުރާ ނުވާކަމަށް ބަޔާނޭ، ފިލާވަޅު ދަޢުވާ އަދާކުރަމުން ފާހަގަކުރާ ފަރާތްތަކުން ދައުލަތުގެ ދިފާޢުއަށް އެކިގޮތް ބަޔާންކޮށް، މުޢައްޒަފު ވެރިޔާގެ ހެކިބަސް ބަޔާން އެއަށް ބެލި ހުކުމް ދިނުމަށް އެދުމެއް ގޮތުގައި ނުކުންނަނީއެވެ.

15.5.1.1 ދިފާޢުގެ ބަޔާނުގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، މުޢައްޒަފު ވެރިޔާގެ ހެކިބަސް ބަލައި ނަގަންވާނެ ގޮތަކަށް ހަމައެއް އެސް.ޖީ.އާއި ދެއްކިފައިނުވާކަމަށެވެ.

މުޙައްމަދު ފާއިޒާ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާ ދެމެދު އަދާވާތްތެރިކަން އުޅެފައިވާކަމަށް ބުނާއިރު، މުޙައްމަދު ފާއިޒު މަސައްކަތްކުރަމުންދިޔަ އެސް.ޓީ.އޯގައި ކަމަށެވެ.

ދެފަރާތުން އެދޭގޮތް

16. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އެދޭގޮތަކަށް ބުނެފައިވަނީ، އަޙްމަދު ފަރުހާން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން [illegible] އެއްވެސް ޤާނޫނީ ސަބަބަކާ ނުލައި، [illegible] [illegible] ފުރިހަމަ [illegible] ކަމަށް [illegible]، [illegible] އަޙްމަދު ފަރުހާން ވަޒީފާ [illegible]، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ވަޒީފާ [illegible] ދުވަހާ ހަމައަށް [illegible] މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ނަގައިދިނުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

17. އިސްތިއުނާފު [illegible] އަޙްމަދު ފަރުހާން މިމައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:

ދިފާޢީ [illegible]

18. މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުން [illegible] [illegible] [illegible]، 20 ޑިސެމްބަރު 2021 ގައިކަމަށާއި، މިއީ އިސްތިއުނާފުގެ މުއްދަތު ފަހަނައަޅައިގެން ފަހު [illegible] އިސްތިއުނާފެއް ކަމަށް ބުނެ، [illegible] ފަރާތުން ދިފާޢީ [illegible][14] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

---

[14] 08 ޖޫން 2022 ގައި ހައިކޯޓުގައި ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގައި

19. މި އިސްތިއުނާފު ކޯޓު ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުށަހެޅުން ތާރީޚު ސާފުކުރުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ފޮނުވުން ސިޓީ[15] އާއި، އެސިޓީގެ ޖަވާބުގައި، އަދި ސިޓީއާއެކު އެޓޭޗްކޮށްފައިވާ [illegible] ހުށަހެޅުން[16] އެސް.ޓީ.އޯގެ ވަކީލުން މުއައްސަސާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ކޯޓު އެންގި ފުރަތަމަ ފޮނުވާފައިވަނީ، 9 ޑިސެމްބަރު 2021 ގައި ކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، އެސް.ޓީ.އޯ ގެ ވަކީލުން މުއައްސަސާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފީ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައެވެ.[17]

[illegible] ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަމަށް:

20. އެސް.ޓީ.އޯގެ ވަކީލުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު، އެ ވަކީލުން ދަންނަވަނީ، ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތްކަމާއި އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ، މި ބާވަތުގެ މުއައްސަސާތަކަށް ސާބިތުކުރުމުގައި ބަރު މިންގަނޑެއް ތަސްދީޤުކުރަންޖެހޭ ކަމެވެ. އަދި ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކުރުން، މުސާރައާއި އިންސާފު ނަގާދީފައިވަނީ، މިގޮތަށް މުއައްސަސާތަކުގައި އަމަލުކުރުން އިސްތިއުމާލުކުރެވިފައިވާ އާ ޤާނޫނީ އަސާސެއްގެމަތީގައެވެ؟

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އުސޫލުތައް

21. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާބެހޭ، އެމުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނިންމުމުގައި މުއައްސަސާ އަދުލުވެރިކަމާއި އިންސާފު އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައެވެ.[18] އެގޮތުން ވަޒީފާއާ

---

[15] ސިޓީ ނަންބަރު 95-CR/200/2022/8 (09 ޖޫން 2022)

[16] ސިޓީ ނަންބަރު 200-L/95/2022/68 (19 ޖޫން 2022)

[17] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-L/95/2022/68 (19 ޖޫން 2022) ސިޓީގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އެންމެހާ ފަރާތްތަކަށެވެ. "މުއައްސަސާގެ އިސްތިއުނާފު ކުރި ގޮތުން ސެކްޝަން ޓްރައިބިއުނަލްގެ ރަޖިސްޓްރީއަށް ވަނީ އެޕީލް ފޯމެއްގެ ގޮތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އެކުލެވޭ ފައިލު ހުށަހަޅާ އީމެއިލް ލިބިފައިވަނީ، 09 ޑިސެމްބަރު 2021 ގެ 12:49 ގައެވެ. ނަމަވެސް މި އީމެއިލާއި ސެކްޝަން ޓްރައިބިއުނަލްގެ ރަޖިސްޓްރީއަށް ވަނީ އެޕީލް ފޯމު ފޮނުވާފައިވާ އީމެއިލް ޚާއްޞަކޮށް ބުނެފައިވާ އިއްޔެ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމަށް ދިމާވި މައްސަލަތައް ހުށަހަޅާފައިވާ އީމެއިލް އެކުލެވޭގޮތް. މި އީމެއިލްގައި މި މުއައްސަސާގެ އިސްތިއުނާފު ކުރި ގޮތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އީމެއިލް ލިބިފައިވަނީ 14 ޑިސެމްބަރު 2021 ގެ 12:49 ގައެވެ. މި އީމެއިލާއި ލިބުނު އީމެއިލް ފޮނުވާފައި ސެކްޝަން ޓްރައިބިއުނަލްގެ ރަޖިސްޓްރީއަށް ވަނީ އެޕީލް ފޯމެއްގެ ގޮތުން 09 ޑިސެމްބަރު 2021 ގެ 12:56 ގައި އަދި 13 ޑިސެމްބަރު 2021 ގެ 13:00 ގައި އީމެއިލްކުރެވިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެން ނަމަވެސް މި އީމެއިލްތައް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިފައެއް ނުވެއެވެ. އެހެން އެޓޭޗުމަންޓުގެ ގޮތުން ޓްރައިބިއުނަލުގެ ފައިލް ސަރވަރ ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އީމެއިލް ނުލިބޭތީއެވެ. އެހެންކަމުން، ސެކްޝަން ޓްރައިބިއުނަލްގެ ރަޖިސްޓްރީއަށް ވަނީ އެޕީލް ފޯމު ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ކުރި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިފައިވަނީ، 14 ޑިސެމްބަރު 2021 ގެ 12:49 ގައި ވަނީ ވަޒީފާގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކަމަށް ބެލެވެއެވެ."

[18] 2021/SC-A/31,32,33,34,35

ޢަދުލުވެރިކަމާއި، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ޢަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކުރެވިގެންނެވެ. އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަމާއި، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން [illegible] އިޖުރާއާތަކީ، ޢަދުލުވެރި އިޖުރާއާތުތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[19]

22. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން، އެ މުވައްޒަފަކު ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް، ނުވަތަ ދަޢުވާއެއް، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއްކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[20]ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މުވައްޒަފަކު ވަކިކުރަން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭ، [illegible] ކަހަލަ މައްސަލަތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[21]

23. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނިންމުން ނިންމި ބިނާކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ނުވަތަ [illegible] [illegible] ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭ، [illegible] މައްސަލަތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible][22] [illegible] [illegible].

މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަން [illegible] ބަހުސް

24. އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] މައްސަލައިގައި އަޙްމަދު [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[23]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަމަށް އެސް.ޓީ.އޯގެ ފަރާތުން ބުނެއެވެ.

---

[19] 2017/SC-A/44 ޤަޟިއްޔާ

[20] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[21] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 ޤަޟިއްޔާ (އިސްމާޢީލް މަސްޢޫދު ވ. ހައުސިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް) ޤަޟިއްޔާގެ 16 ވަނަ ނުކުތާ.

[22] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49

[23] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

25. މުވައްޒަފަކު ނެރެން ހުއްދަވާނީ ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[24]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދަ އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮވެގެންނާއި، އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތްކަމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][25] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][26] [illegible] [illegible].

26. އަދި، [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، ވަޒީފާ [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

27. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[27]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެފައިވިޔަސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[24] އިބިދ

[25] ނަންބަރު 2014/SC-A/27

[26] ނަންބަރު 2017/SC-A/14

[27] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

28. މިކަން ހިނގިގޮތް ތަފްސީލުކުރުމުން އެސް.ޓީ.އޯ އިން ބަޔާނުގައިވަނީ، ތަޙުގީގުގައި ސްޓޭޝަން ރިޕޯޓް ފޮޓޯސްޓް އޮންނަ ގޮތަކީ، މިހެއްގެ މުދާ ގަނޑުވައި، އުމުރުފޫޅުމުގެ ހިސާބަށް ނަމޫނާގެން ނޫނީ މައްސަލައާއި ދިމާވެގެން ގެނައުމުން، އެކަމަށް އެކްސެސް ދީފައިވާ މުވައްޒަފުން، އެދުރު ސިސްޓަމް ދުރުތިރިކުން ރިޕޯޓް ކުރުމަށްފަހު، އެހިނގުން ފަހަތު ކުދި ކަމަށް. މިގޮތުން ފަރާތްތަކަށް، ވެ.ފޮނުވި ޒާތެއްގެ މި ތޮއްޓެއް ދިވެހިރާއްޖޭ ދުވަހެއްގެ ކަމަށް. ފަރާތުން މަސައްކަތް ކުރުމުންދާ ފާހަގައެއް ފިޔަވާ އައިޖޫސް ރިޕޯޓް ނަރަތު ސިސްޓަމްގެ ޖަރީމާތަކަކީ ރިޕޯޓް ކުރިއަށް މައްސަލަ، ފާހަގައެއް އެސިސްޓަންޓް ޖެނެރަލް ފާހަގަކުރެވިގެން، އެކަން ޓީޓީ ބެލުމުން، -/102,456.75ރ (އެއްލައްކަ ދެހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ފަންސާސް ހަ ރުފިޔާ ހަތްދިހަ ފަސް ލާރި) އަށްވާ މުދަލުގެ ސްޓޮކް ފާރިއަށް އަރިސްފައިވާކަމަށް ދައްކާ ކަމަށް. ރިޕޯޓް ދުރަށް، ހަމައެކަނި ސްޓޮކްއެއްޖެހި ރޮގުން ޢަދަދު ފާރަކަށްކަމެއް، އެގޮތުން އެފާހަގައިގެ އެރޮގުން އަރި ފޯސްވޯޓް ޕިޔައިވާ ހަމައެކަނި ފާރަވެ، ފާހަގަ ކަމަށްވާތީ ސްޓޮކް ރިޕޯޓް ދުރުގައި މަކަރު ހަދާ އިސްލާމީދީނުގައި ފާހަގަވާ ބައިވެރިވުމުން ވާކަމަށް ތަޙުޤީޤު ބަޔާންކޮށްފައި ކަމަށް.

29. އެންމެކަމުން ސާފުވަނީ، ފާހަގަވާ މައްސަލަ ތުހުމަތު ކުރުމާ ދިމާވެފައި، ވަޒީފާއާއި ގުޅުންހުރި 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފޯމު އަމަލުކުރާ އެއީ މިކަން މިގޮތުގައި ހިނގާފައިވާކަން މަތީގައި ބުނެވިދިޔަ ސާބިތުވެއެވެ.

30. މިބުނެވުނު މަތީގައި ބުނެވިދިޔަ ސާބިތުވުމާ ގުޅުމުގައި ވަޒީފާއާ ޖަވާބުދާރީ ކުރުމަށް ބަލާފައިވާނީ، މައްސަލަ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ތަޙްޤީޤު ކުރެވިފައި ވެއްޖެއެވެ. އެގޮތުން، ސާބިތު ކުރުމުގެ ކަރުދާސް، ތަފާތު މިންވަރު ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުގައިވާ "ޖެނެރަލް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް"ގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅުއްވި ނަމަވެސް މިއުޅުމުކަން އެކަން ކުރިއަށްގެންދިޔަ ފާހަގަކުރަން އެނގެން ނެތް ކަމަށް ބަލާނެއެވެ. ކުރިއަށް ގޮތުގައި ބަލާކުރިއަށްގެންދިޔަ އެކަން ފާހަގަކުރެވޭ ނަމަވެސް ބަލާކުރިއަށްގެންދެވެއެވެ. މަސައްކަތު ކަމާ ތަޙުޤީޤު ... ޖަވާބު ހުށަހަޅަން ތަޙުޤީޤުން އެނގެއެވެ،

އެކަން ބަލާފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. ކުންފުނީގެ 2020 ގެ ސްޓޮކް ކައުންޓް އަންގައިދީ ފިޒިކަލް ނުވަތަ ސްޓޮކް ނަގާން ހަދާފައިވޭ، ބަލައި ޓްރާންސެކްޝަންތަކާ އަންގައިދީ ރިޕޯޓެއްވެސް ހުށަހަޅާފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[28] އެހެންކަމުން، ކުރީގެ ތުހުމަތު ސާބިތު ނުވާ ކަމަށް ވައުޗަރ ޓްރާންސެކްޝަން ރިޕޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

31. ފަރާތުންގެ ފަރާތުން އެސް.ޓީ.އޯގެ އޮފިސަރު ދިން ބަޔާނުން[29] ސުޕަރވައިޒަރު ޕޯސްޓުގެ ދީފައި އޮންނަނީ އެފަރާތަށް ކަން އެނގެއެވެ. ޕޯސްޓުގެ އެހެން ލިބޭ ސައްޙަ ނުކުތާތަކުން ބުނެފައިވެއެވެ. އެއަށްފަހުގައި 19 ޓްރާންސެކްޝަންތައް ހަދާފައިވާއިރު، އެޓްރާންސެކްޝަންތައް ހަދާފައިވަނީ ފަރާތުގެ ޕާސް ދިން ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ވައުޗަރ ޓްރާންސެކްޝަން ސިސްޓަމް އަމިއްލައަށް ވިސް ކަންތައްތަކަކީ، ފަރާތުން ބަހައްޓާފައި ދިން ބައްޔަތުން އަދި ވައުޗަރ ޓްރާންސެކްޝަން އެއް ދިން ބައްޔަތުކަން ވެސް އެނގޭ ކަންތައްތަކެވެ.

32. އެހެންކަމުން، ހިއްސާދާރުގެ މި މުއާމަލާތްތައް ހިންގުމުގައި ފަރާތުން ކުރި ހިއްސާދާރުގެ ޖިނާއީ ޒިންމާ އެސް.ޓީ.އޯ އެކަން ބަލަހައްޓައިނުދެއެވެ. އެސް.ޓީ.އޯ ދިން ރިޕޯޓުކޮށްފައިވާ ހަމައެކަނި ކަމަކީ، ޓްރާންސެކްޝަންތައް ފަރާތުގެ ސުޕަރވައިޒަރ އައިޑީ ދިން ކުރެވިފައިވާކަން އެކަމުގައި ފަރާތުގެ ބައިވެރިވުން އެންމެހައި ކަންކަމުން ބެހިގެންނެވެ.

33. އެހެންކަމުން ދަޢުވާ ކުރުމުގައި، މުޢާމަލާތް ފާހަގަ ކުރުމުން އިންޑިޕެންޑެންޓް ވެރިފިކޭޝަން އެއްވެސް ހެކި އެކަމުގައި ބަޔާންކޮށް ހިނގާ ގޮތް ސުޕަރވައިޒަރ ހިންގައިފައިވާކަމަށް، އޮފީސް ބަލައިގެން ކުރުމަށް ހިސާބު މުޢާމަލާތަކީ، އެމުޢާމަލާތް ނިސްބަތްކުރުމުން ވީނަމަވެސް މުޢާމަލާތްތަކެވެ. އަދި، އެގޮތަށް މުޢާމަލާތްތައް ހިންގައިފައިވުމަކީ، މުޢާމަލާތް ކުރި ބަރުދަނު ބެލުމެއް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ހުރިކަމަށްވާތީ، ތުހުމަތު ސާބިތުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ.

---

[28] ވައުޗަރ ޓްރާންސެކްޝަން ރިޕޯޓު ނަންބަރު 183/VTR/2020 ގެ ޕޮއިންޓުގެ 11.7 ވަނަ ނަންބަރު

[29] 19 އޮގަސްޓް 2020 ގައި

34. މިމައްސަލައިން ބަލާއިރު، ތަޙްޤީޤަށް ދިން ބަޔާންތަކުގައި، [illegible] އެފަރާތުގެ ޕާސްޕޯޓް ވަގަށް ނަގައިގެން ހަދާފައިވާ [illegible] ކަމަށް ފުލުހުން ބުނެފައިވެއެވެ. [illegible] ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

35. މިމައްސަލައިގައި [illegible] ތަޙްޤީޤަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][30] [illegible]

---

[30] 25.08.2020

އިޖުތިމާޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ [illegible]

36. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގައި އެސް.ޖީ.އެމް ގެ ވަކީލުން [illegible] ޤާނޫނީ ބަހުސަކީ، ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އިޖުތިމާޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގައިވާކަމަށް ބުނެއެވެ.

37. އިޖުތިމާޢީ އަދުލުވެރިކަމަކީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކަމުގެ މައުލޫމާތު އޭނާއަށް ދީ ހުރި މިންވަރަކުން ދިނުމާއި، އެ ކަންކަމަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު އެ މުވައްޒަފަކަށް ދިނުމަކަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ވ. [illegible]**[31] [illegible] މައްސަލާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ.

38. މިމައްސަލައިގައި [illegible] ޒުވާނުންގެ މަސައްކަތް [illegible] ޒުވާނުންގެ [illegible]

> "[illegible]"

39. [illegible]

---

[31] 2019/SC-A/68 ނަންބަރު

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ 3- ވަކީލު [illegible]

40. އިސްތިއުނާފީ 3 ވަނަ ނުކުތާގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 39 ވަނަ [illegible] [illegible].

41. [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible]، ވަކީލާއިން [illegible] 29 ވަނަ [illegible] (ނ) [illegible] [illegible]، [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible]، ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުން [illegible].[32]

42. އެގޮތުން، ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] ވަކީލާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

43. އެގޮތުން، ވަކީލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަކީލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

---

[32] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2014/SC-A/27 އަދި 2019/SC-A/49 އަދި 2019/SC-A/36

ދުރުދުރުގައި ވަޒީފާގެ ގޮތުން ދެމެހެއްޓުން މިންވަރުގެ އިތުބާރު އޮތުމަކީ ނުވަތަ ނިޒާމަކީ ކަނޑައެޅޭނީ، ކޮންމެ މުއައްސަސާތަކުގައިވެސް އެ މުއައްސަސާއެއްގައި ހިފުން އަދި އެ މުއައްސަސާއެއްގެ ވަޒީފާދޭނެ ޚާއްސަ ބަރުތަކުގެ ވަޒީފާތަކުގެ ޝަރުޠުތަކުގެ ސިޔާސަތު ކޯޑުގެ މިސާލު ހަވާލާދީފައިވާ ފުރުސަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާތީއެވެ.

44. މިގޮތުން ބަލާއިރު، ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމުގައި، މުއާމަލާތުގެ އަދަދު ހިސާބުކޮށް ދެމުން ވުޒޫގައި ހަރަކާތްތަކުގެ ހަރަކާތުން ނުކުތް ދުރުނުވާހިނދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[33] މިގޮތުން، ހުރިކަން އަދި ފިޔަވަޅުގެ ނެތި ކަސްޓަމަރުން. ކޮންމެ ދިޔަވަށްގެ ފިޔަވަޅުތަކުން ފިލި ވިދާޅުވި ފައިސާއަށް ވިސްނުމުން ފިޔަވަޅު ފައިސާ ބަލައިގަތުން ބޭނުންކުރާ ޖަވާބުދާރީ ކަނޑައެޅޭ ހިޔާލުތަކުގެ ހުރިކަމެއް ހުރިކަން އެވެ. ބޮޑަށް ގޮތުގެ މުދަލުގެ ދޭތެރޭގެ ނިޒާމުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި ޙަޤީގަތުގެ އަސާސީ ހަރަކާތް އިންސާފު ކޮށް ބޭނުންކުރުމުގެ ހަރަކާތް ހުރިކަން އެވެ. ހަރަކާތުގެ ހަރަކާތް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި ފިޔަވަޅު ކޮންމެ މުއާމަލާތުގެ ސާބިތު ނިޒާމުގެ ކަނޑައެޅިފައި ބަލަނީ ސަބަބުތަކުގެ ނުވަތަ ނިޒާމުތަކުގެ ބައިވެރިވުން ބޭނުންވާ ހަރަކާތްތަކަށް. ކޮންމެ ބޭނުން ދިމާވާ ކަމެއްގެ ބޭނުންވާ ކަނޑައެޅިގެން ހިމެނޭ ހަވާލާއެވެ. ސަބަބު ހިނގުމުގައި ސާބިތުވެގެން ދަށުން ފަދަ ޚާއްސަ ދުވަހުގެ ކަނޑައެޅުން މިއީ ހުރި އެއްވެސް ހިސާބަކުން އަސާސީ މަސްދުވަހުގެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ބޭނުންތަކަށް ބައްޓަންކުރުމެވެ.

45. ހަރަކާތްތަކުގެ ހަރަކާތުން ބޭނުން ކުރަމުން، މާސްޓަރ އިރުން މިކަމަށް ބޭނުން ހުށަހަޅާ ވެސް، ނަމަ ނިޔާނަ ކަމާއި ނޫނެވެ. އަދި ނިންމާފައިވާ، އެކަމަށްދިނުމަށް ވެސް ބޮޑުގެ ސާބިތު ހިސާބުގެ ދުވަހުގައި އިޖުރާ ހަރަކާތުގެ ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގެ ފުރަތަމަ އަދި އެކިފަހަރުވެސް ބޭނުން ހަރަކާތުގައި ވަކި ހަރަކާތް ހާސިލް. ހުރިހާ ޖަލްސާތަކުން ބަލާއިރު، ގޮތުގެކަން 3 ނުވަތަ 4 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި 19 ފަހަރަކަށް ޖަލްސާތަކުން ހުރިހާ އިން، ހަރަކާތް އެއް މިކަން ފާހަގަކޮށްފައި ނުވެއެވެ. އެއްބަސްވުން،

---

[33] ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 133/VTR/2020 [illegible] ފައިސަލާގެ 12 ވަނަ ނަންބަރު

ތަރުގެ ދިން ކާސިމްއަރުގެ ހައިކޯޓުން ފަރާތުގެ ޖިނާއީ އަދި ކުރިމަތިވުމުން، ފަރާތުގެ ތާރީން އުނުން ދުވަހުގެ ޝަރީޢަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރެވޭ [illegible]. ހިނގައިދިޔަ ވަރާރީއެއްގެ ދިން ކާސިމްއަށްކަން ހަވާލުކުރުމާއި މަޢުލޫމާތު ޝަރީޢަތުގެ ތެރޭގައި ސާބިތު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ 4-3 މާއްދާގެ ދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަ، ހަމަ [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ފަރާތުގެ [illegible] އަދި ކުރުވާ ކަމާ ގުޅޭ ސާބިތު އަދިވެސް. ވަކީލަކު ފަރާތުގެ ފަރާތުގެ މިނިވަން އަދި އަމުލައި ތަރުޖަމާ ކުރުމާ ސަބަބު ބައްޔިނާތުތަކުން ނަމަ ފަރާތުގެ މިނިވަންކަމަށް، އެކަމާ އަދި ކުރިމަތިލާފަދަ ވަކީލަކު އިސްތިޢުމާލު [illegible] ނުވަތަ ސާބިތުކޮށްދީ ހުށަހަޅާ ކަވެރިކުރުމުގައި ބަލައި ވަކީލާގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދެއްކޭ އަދިހުށަހެޅިކަން ޤާނޫނުތަކުގެ ދެން އަދި ފަރާތުގެ ހަމައި ތަރުތީބު އެވެ.

46. އެހެންކަމުން، ފަރާތުން އާއި ހައިކޯޓުން ޖިނާއީ އަދާކުރުމުގައި އިޖުރާއާތުގެ ސަބަބުން ތަރަން ގާނޫ ގެންދުން މިނިވަންކަން އެނގޭން އެއް މިނިވަންގައި އެވަކީލުން އަސާސީ ޙައްޤުކުރުން ނިކަމެ ނިކުތަކަށް، އެންމެ މަސްޢޫލިއްޔަތު ހުރި ގޮތް ހަވަން ބަލައިފި ނުވާތީއެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ 4 ވަނަ ނުކުތާ- ވަކީލު އަދި ނުކުތާތަކުން ސާބިތުކުރުން

47. އިސްތިއުނާފުގެ ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ، ފަރާތުގެ ފަރާތުން އެއްވެސް ވަކީލެއް އައްޔަން ކުރެއްވުމަށް ޝަރީޢަތް ސާބިތުކުރުމުގެ ބަދަލު އެސްޖީއާގެ މައްޗަށް އަސާސީގައި ވަނީ، މިސާލަކަށް މައްސަލަތަކުގައި މަތި މަރަހަލާގެ ޤާނޫނުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކާއި މިފަދަހަމަ ބައި ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ. ވަކީލާބާ ޖަރީމާއެއްގެ ނިންމުމަށް ބެލުމެއް، މިނެކުމާ ގެ ގޮތުން އެނިންމުމުގެ 15.2 ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ "މިވެއްސަރަހައްދު މުވައްޒަފު ވަކީލެއް ވަކިކުރި ހިސާބުން ފިޔަވަން އަދާކުރަނަ ތަން އެއްވެސް މުސާރައެއް މިނިވަންކަން އެނގޭން ނުލިބޭ ...." މިފަދައިންނެވެ.

48. **ޖޯން ވޮސް އެސޯސިއޭޓްސް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް ވ. އަސާމް ވަހީދު**[34] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ވަޒީފާ އިއްތިފާޤުކުރުމާ ދެމުނު ގެއްލިފައިވާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދޭން އަމުރު ކުރުމަކީ، އެ މުވައްޒަފެއްގެ ވަޒީފާ ދެމިގެންދާނަމަ ކަނޑައަޅާ ކުރަމުންގެންދާ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށާއި، ނަމަވެސް މީގެ މުއްދަތުގެ އަންދާޒާ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް އަދާކުރުމަކީ ހަމައެކަނި ކޯޓުން ޙުކުމްކުރާ ކަމެއް ނޫން ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މިފަދަ ގެއްލުން ކުރިމަތިވާ މަސައްކަތުގެ ޙާލަތްތަކުގައި، ކޮންޓްރެކްޓް ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ނޫން އެ ކޮންޓްރެކްޓްގެ އަސްލު ބަޔާންކުރާ މައްސަލަ ހުރި މަސައްކަތު ޙާލަތްތަކަށް ކޮންޓްރެކްޓްތަކާބެހޭ ޤާނޫނު[35]ގެ 24 ވަނަ މާއްދާ އިން ސާފުކޮށް އަންގައިދޭ ގޮތުގެމަތިން، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތަށް ކުރިމަތިވި ގެއްލުން އަދާކުރުމަށް ދިމާވުން، ވަޒީފާ އަދާކުރި ދުވަސް ބަލައިގެން މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ހޯދުމަށް އަމުރު ކުރުމަކީ އެ މުވައްޒަފަކު ބޭނުންވާ މުސާރައިގެ ބަދަލު ނިޔާ ޤަޟިއްޔާ އަމުރު ކުރުމަށް، އިންސާފުވެރި ގޮތް ނޫނެވެ. މުސާރައާއި އެހެނިހެން ވަޒީފާގެ އަދާކުރި ދުވަހުގެ ގޮތުން ގެއްލުމެއް ގެއްލުންވެ އަދި ހަމައެކަނި މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކަށް ބިނާކޮށް ކުރާ ގެއްލުމުގައި އަދާނުކުރަނީ ދައްކަންޖެހޭނެއެވެ.

49. މިފަދަ އެހެން ޤަޟިއްޔާގައި[36] ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އިރު ހުރި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުމަށް އަމުރުކުރެއް ނުކުރުމުގެ ކުރިން އެ އަމުރުގެ ނުކުރުމުން ހުރަސް އޮތް ގޮތަށް އެއްބަސް ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުމަކީ، އަދި ގެއްލުން ކުރުވުން އޮތް ކަމެއްކަމަށް ބަލާނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ވަޒީފާއަކީ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރު ނުކުތުމުގައި މުވައްޒަފު އެކުން ވަޒީފާއެއް އޮތް ބަދަލު ކަނޑަވަރުކުރުން މާލީގޮތް. އެހެންކަމުން، މިސާލަކަށް އަމުރެއް ނުކުމެގެން ޖަލަށްލެއްވުމަކީ އިންސާފުގެ ވެސް ތިމާގެއިޒްޒަތް ސާފުކުރުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ކަން ނުވަތަ

---

[34] 2019/SC-A/36

[35] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91

[36] 2019/SC-A/36

ގެއްލުން ކުޑަ ކުރަންޖެހޭ ހަމަ ޙާލަތްތައް އޮތް ކަމަށް ބުނެ ވަކީލު ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް ދެކޭ ފަދަ އެކަމަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް، ވަކީލު ހުށަހަޅާ ދަލީލަކުން ނުފެނެއެވެ.

50. މިމައްސަލައަށް މިއުސޫލު ތަތުބީޤުކޮށް ބަލާއިރު، އަސްލަމު ޖުރުމާ ވަކީލު އަދާކުރުން ދެކޭ ވަކީލުވެސް ޖަވާބުދާރީވެރިކަން ސާބިތުކުރުން އަސްލަމު ޖުރުމާ ހުރިހާކަމެއްގައިވެސް، ވަކީލު އަދި ނުކުތާކަމުގެ. އެންމެކަމުން، އަސްލަމު ޖުރުމާ އެންމެ ވަކީލުގެ އަދާކުރުމުންދާ، ބަލާފައި މިންވަރަށް ބަލައި އަސާސަކީ ޖަރީމާއެއް އެސް.ޖީ.އޭ އަށް ބަލާފައިވަނީ އެކަން ސާބިތުކޮށްދެނިވި ދަލީލު އެވެ ޖުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތުން އެސް.ޖީ.އޭ އިންނެވެ. އެސް.ޖީ.އޭގެ ޖުރުމުން އަސްލަމު ޖުރުމަކަށް އެއް ގެއްލުން ކުޑަ ކުރުމުގެ ޤާނޫނީ މިންވަރާއި ޙާލަތެއްގައި ބެން ބަދަލުކުރެވޭގޮތް ވަކީލުކުރުމަށް އެދިނުމާ އަދާކުރުމަށް/ދެކި ދެއްކުން ޖުރުމާ އެއް ބަލައިގެންނުވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާ 5- ހުކުމުގެ އަދުލުވެރިކަން

51. އިސްތިއުނާފު 5 ވަނަ ނުކުތާގައި އެސް.ޖީ.އޭ ދިން އަދަބަކީ ބަރާބަރު، ޖުރުމާގެ ޖުރުމުން ޤާނޫނީ ވެރިއެއް އެއް ހިއްސާ، ކުރީގެ ޙުކުމްތަކާއި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ބަލައިފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ ޝަރީޢަތުގެ ޖުރުމުތަކާ ވިސްނާލުމުން އެޖުރުމުގެ ހިސާބު ބަލައިގެން ސަބަބުތަކުން ބަދަލުން މިޤާނޫނު ސަބަބުތަކުގެ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލިފައިވާ ކަމަށް ބުނެއެވެ.

52. ހުކުމްގެ މައްސަލައިގައި ކުރިއަށް 3 މީހެއްގެ ބަދަލު ކޮށް ނަގާ ޙުކުމްތަކެވެ. އެސް.ޖީ.އޭގެ ޖުރުމުގެ ވަގުތު މީގެ އިންނެވި 1 މީހެއްގެ ދިރިއުޅުން ހިއްސާދާރު ޢުމުރު ބަލާއިރު، އުމުރުގެ ހިސާބު ތަޢާރަފުކުރަމުން އަދުލުވެރި ގޮތެއް ނުހިމަނައެވެ.

53. މައްސަލާގެ ތަފާސީލުގައި ހިނގާ ކުށްކުރުމުގެ ބަދަލުން އިންސާފު އެކަށީގެންވާގައި މައްސަލައިގެ ފުރިހަމަކަމުން. އެންމެކަމުން، ޖުރުމު ކުރުވާ ޖުރުމާ އެއްކަމުގަކޮށް ނުވަތަ ދެކެވިގެން ހިސާބު އަދުލުކުރުން ދިރިއުޅެ ހަމަ މީހެއްގެ ޙައްޤުތަކާ. މީހެއްގެ މާއްދާގައި ވަކީލަށް ކުރާ ޖުރުމުން އެއް އިންސާފުގައި

އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އަޅުއްވާފައިވާތީ، ހަމައެކަނި އެސަބަބަށްޓަކައި އެކަމުގެ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލިފައިވާކަމަށް ނޫނެވެ.

ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް

(ހ) އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން އެސް.ޓީ.އޯ ގައި އަދާ ކުރަމުންދިޔަ ސްޓާފް ހޭންޑްބުކް ނ.1 ގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[37]ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ހުރެގެން ކަމަށް ބަޔާނެއް ދީފައި ނެތް ކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ޤާއިމުކުރަމެވެ.

(ށ) މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އެސް.ޓީ.އޯގައި އަދާކުރަމުން ގެންދިޔަ ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުމާއި، އަދި އޭނާ އަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާ މުވައްޒަފަކު ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެ، އޭނާ ވަޒީފާގައި ހުރި ނަމަ އެ މުއްދަތުގައި އޭނާއަށް މުސާރައާއި އުޖޫރައާއި ޢިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ލިބެން ފައިސާ އޭނާ ލިބިދިނުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނަންބަރު 183/VTR/2020 މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ކަނޑައެޅުން ޤާއިމުކުރަން ފެނެއެވެ.

(ނ) ތަނުގެ މުދަލަށް ގެއްލުން ލިބުމުގައި ފަރާތުގެ އިހުމާލު އޮތްކަމަށް [illegible] [illegible]، އެސް.ޓީ.އޯ އާއި ފަރާތާ ދެމެދުގައި އިތުބާރު ގެއްލިފައިވާތީ، ފަރާތުން އެ ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުވުމަކީ، އެންމެ އަދުލުވެރިގޮތް ކަމަށް ނުފެންނާތީ، ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުވުމުގެ ބަދަލުގައި އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން އަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމަށް ފެނެއެވެ. އަދި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމުގައި މިމައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް [illegible] [illegible] އެނގެން

---

[37] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ބެލުމުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި މިމައްސަލަ ލަފާ ޢާއްމުކޮށް ބަލައިގަނެވޭ ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅެން ކަމަށް ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު:

54. ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނުގެ ރައުޔާއި އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު:

55. ރިޔާސަތު ފަނޑިޔާރުގެ ރައުޔުގައި މަޤްޞަދު ޢަދުލުވެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ދެކެވަޑައިގެންނެވި ގޮތް ބަލައިލުމުން ނިންމުން ފުރިހަމަކަމާއި ހިތަށް ދުރުހެލި ކަންކަމުން އަޅުގަނޑު ތަފާތުވަމެވެ. ރިޔާސަތު ފަނޑިޔާރުގެ ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ފަދައިން މުވައްޒަފު ފަރާތުން އަޙްމަދު ފަރުހާން އަކީ އެސް.ޓީ.އޯ ގެ ފަރާތުން ބ. ޒަކަރިއްޔާ ގައި ހިންގަމުންދާ އެސް.ޓީ.އޯ 134 ވަނަ ހިސާބުގައި ސްޓޯރގެ ޒިންމާދާރުކަމުގެ ވަޒީފާ 1 ގެ މުއްދަތު 04 ޖޫން 2014 ގެ ނަމަވެސް އަދާކުރަމުން ދިޔަ ވަޒީފާ އެވެ.[38] އެގޮތުން ހިސާބުގެ ހުރި ރެކޯޑުތަކަށް އަޙްމަދު ފަރުހާންގެ ދެ އަހަރުގެ ޚިދުމަތުގެ އޮޑިޓް ކުރުމުގައި ސްޓޯރުގެ ދެ ހިސާބުގައި ހޯދިފައިވާ ބަޔަކަށް ނުކުތް ދަފްތަރު ހަމައަށް އަދާކުރަމުން ދިޔަ ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެއް ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ނިމިއްޖެއެވެ. އަޙްމަދު ފަރުހާންގެ ޒިންމާގައި އޮތް ހިސާބުގެ ދަތުރުތަކުގައި ސްޓޮކް ހުރުމާއި، ހިސާބުގެ ދަފްތަރުގެ ރިކޯޑް ހުށަހަޅައިދޭ އަޙްމަދު ފަރުހާންގެ ޒިންމާއެއް ކަމަށް އިސްތިޢުނާފު ނިމިއްޖެއެވެ.[39] ހިސާބުގެ ސްޓޯރ ރިކޯޑްތައް ހުރިގޮތް ބެލުމުން ޤަވާޢިދު ނުފުއްދާ ކަނޑައެޅުމަކީ ހިސާބުގެ ބަޔާންތައް ތަކުރާރު ކުރެވިފައިވާކަން، މިގޮތުގައި އަޙްމަދު ފަރުހާންގެ ބާޠިލުކުރުމުގެ ވަކިކުރުމެއް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[40] 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަޙްމަދު ފަރުހާން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާ ކަމުގައި އެސް.ޓީ.އޯ ގެ ފަރާތުން ބުނެއެވެ.

---

[38] އަޙްމަދު ފަރުހާންގެ ވަޒީފާގެ ބަޔާން

[39] އެސް.ޓީ.އޯ އޮޑިޓަރ އޮފީހުގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓު، ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ޙައްޤުގެ ބަޔާން "ހިސާބުގެ ދަފްތަރު ރިކޯޑުތައް ބާޠިލު" ގެ ނަތީޖާގެ ފުރިހަމަ ބަޔާނުގައި މިފަދައިން ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަން.

[40] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

56. އަޙްމަދު [illegible] ފަރާތުން މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] ދިން ބަޔާނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި އެ [illegible] 19 [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.[41] އަދި [illegible]، އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

57. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible][42] 23 [illegible] [illegible] (ހ) އާއި (ށ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]**[43] މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **[illegible] [illegible]**[44] މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]. އަދި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

---

[41] 19 އޮގަސްޓް 2020 ގައި

[42] [illegible]

[43] ނަންބަރު 2014/SC-A/27

[44] ނަންބަރު 2017/SC-A/14

ނުވަތަ އެކަމަކީ، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާ [illegible] އަދާކުރަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ އިލްތިޒާމުތަކާ އަސާސީގޮތުން ނުވަތަ ސީދާގޮތުގައި ހިލާފު ކަމެއްކަމަށްވާނަމަ ވެސް [illegible] [illegible] [illegible]

58. [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[45] 23 ވަނަ މާއްދާގައި ވާގޮތަށް ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުވައްޒަފު [illegible] ނުވަތަ [illegible] ބައިވެރިވިކަން ނުވަތަ [illegible] [illegible] ވަޒީފާދިން ފަރާތުން ސާބިތުކުރަންޖެހޭނީ [illegible] [illegible]

59. ކުރިންވެސް ބަޔާންވެދިޔަ ފަދައިން [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] އެސް.ޓީ.އޯގެ އެޗް.އާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 19 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][46] [illegible]

---

[45] [illegible]

[46] 19 ޑިސެމްބަރު 2020 ގައި

60. އެހެންކަމުން މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަ ގޮތަކީ، މި މައްސަލާގައި އަޙްމަދު ފަރުހާން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އެސް.ޓީ.އޯގެ ފަރާތުން މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުކޮށްފައިވާކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރުމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މިމައްސަލަ [illegible] ނަންބަރު 183/VTR/2020 [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް [illegible]، [illegible] [illegible] މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] ޙުކުމްކުރީމެވެ.

[illegible] [illegible] ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫން ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

(ރިޔާސަތު)